

Галасюк С.С., Царенко А.В. Фактори формування сегменту готелів курортного призначення. *Trends and prospects development of science and practice in modern environment: Abstracts of X International Science and Practical Conference, 22-24 November 2021. Geneva, Switzerland, 2021. P. 394-399. URL: <https://eu-conf.com>.*

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ СЕГМЕНТУ ГОТЕЛІВ КУРОРТНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Галасюк Світлана Сергіївна,

Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
Одеський національний економічний університет, Україна
svetlana.galasyuk@gmail.com

Царенко Анна Віталіївна,

Магістрант
Одеський національний економічний університет, Україна
annatsarenko99@gmail.com

Для обслуговування туристів, подорожуючих з метою відпочинку та оздоровлення, створено базу розміщення, яка включає різні типи готелів та інших закладів, що пропонують проживання і обслуговування.

За національним стандартом ДСТУ 4527:2006 [1], в Україні існує така система засобів розміщення курортного та оздоровчого профілю:

– курортний готель – готель, розташований на території курорту, який має умови для *відпочинку та оздоровлювання*;

– санаторій – готель, розташований на території курорту або рекреаційної зони, який забезпечує надавання послуг *лікування* у регламентованому режимі;

– профілакторій – аналогічний готелю засіб розміщення, як правило, відомчого підпорядкування, призначений для організування *відпочинку та загального оздоровлювання*, який має умови для надавання послуг профілактичного *лікування* професійних хвороб;

– пансіонат – аналогічний готелю засіб розміщення *оздоровлювального* призначення, розташований у замиській або у рекреаційній зоні з регламентованим режимом харчування та *відпочинку*;

– будинок відпочинку – аналогічний готелю засіб розміщення, зазвичай цілорічного функціонування, розташований у рекреаційній зоні, і який забезпечує умови для *відпочинку* з надаванням послуг *оздоровчо-профілактичного* характеру у регламентованому режимі;

– база відпочинку – аналогічний готелю засіб розміщення з мінімальними зручностями, зазвичай, сезонного функціонування, розташований у рекреаційній зоні, який забезпечує умови для *відпочинку*;

– дитячий табір – засіб розміщення, як правило, сезонного функціонування для активного *відпочинку та оздоровлювання* дітей у регламентованому режимі.

На підставі вивчення термінології про засоби розміщення курортного та оздоровчого профілю можна зробити такі висновки:

– Основа української системи оздоровчих закладів – аналогічні засоби розміщення. В якості готелів представлені тільки курортний готель та санаторій. Проте саме санаторії, а також профілакторії, по міжнародних мірках завжди вважаються спеціалізованими засобами розміщення, тому що мають яскраво виражену лікувальну функцію.

– Режим функціонування цих закладів зазвичай цілорічний, за винятком баз відпочинку та дитячих таборів, які працюють сезонно.

– Місце розташування – території курортів (санаторії та курортні готелі), рекреаційні або заміські зони (пансіонати, будинки та бази відпочинку).

– Режим обслуговування – зазвичай, регламентований – у санаторіях, пансіонатах, будинках відпочинку та дитячих таборах.

Таким чином, усі засоби розміщення оздоровчого профілю за функціональною ознакою доцільно поділяти на два види – санаторно-курортні та оздоровчі. Кожен з них, у свою чергу, включає різні типи залежно від:

- наявності та комплексності медичних послуг;
- специфіки організації харчування;
- методів та якості обслуговування;
- режиму надання санаторно-курортних та оздоровчих послуг;
- особливостей території розташування [2].

На підставі вивчення думок науковців та термінології ДСТУ 4527:2006, у таблиці 1 нами пропоновано бачення складу засобів розміщення з урахуванням їх відношення до санаторно-курортних чи оздоровчих закладів.

Таблиця 1

Типізація санаторно-курортних і оздоровчих засобів розміщення

Види засобів розміщення оздоровчого профілю	Типи закладів
Санаторно-курортні засоби розміщення, що забезпечують комплексне лікування, медичну профілактику та реабілітацію	Санаторій
	Профілакторій
	Пансіонат
Інші оздоровчі засоби розміщення, що забезпечують первинну профілактику захворювань, організацію відпочинку та оздоровлення	Курортний готель
	Будинок відпочинку
	База відпочинку
	Дитячий табір

Яскравим представником закладів оздоровчого профілю, які призначені для організації відпочинку та оздоровлення туристів, є курортні готелі. Вивчення думок науковців, які досліджують питання створення та розвитку курортних готелів, дозволило скласти таблицю 2.

Трактування терміну «курортний готель» в дослідженнях українських та зарубіжних вчених

Науковці	Визначення терміну «курортний готель» у працях науковців
Мальська М.П., Пандяк І.Г. [3]	Готель, що спеціалізуються на прийомі і обслуговуванні туристів, які прибули з метою відпочинку і оздоровлення на тривалий період
Круль Г.Я. [4]	Готель, призначений для відносно тривалого відпочинку на одному місці, з можливістю профілактичного лікування чи оздоровлення на курорті певного профілю
Байлик С.І., Писаревський І.М. [5]	Готель зі значними відмінностями за місткістю, що пропонує повний набір послуг гостинності і, крім того, комплекс спеціального медичного обслуговування і дієтичного харчування; розташовується в курортній місцевості
Головко О.М., Кампов Н.С., Махлинець С.С., Симочко Г.В. [6]	Готель, характерною ознакою якого є наявність спеціальних умов для відпочинку (обладнання) і місцезнаходження, в залежності від яких визначається специфіка обслуговування
Кабушкін Н.І., Бондаренко Г.А. [7]	Готель, в структурі якого в обов'язковому порядку мають бути приміщення для надавання медичних послуг лікувально-профілактичного характеру, надавання дієтичного харчування, занять спортом і активного відпочинку тощо
Кусков О.С. [8]	Готель, що розташований в межах курорту чи курортної місцевості та пропонує повний пакет різноманітних послуг, включно з медичним та діагностичним обслуговуванням, дієтичним харчуванням, широким спектром спортивно-оздоровчих програм на території
Парфіненко А.Ю., Данько Н.І., Подлепіна П.О., Вишневська О.О. [9]	Готель, призначений для відпочинку і рекреації і розташований на території, яка має умови для оздоровлення і відпочинку, та, як правило, знаходиться далеко від густонаселених районів, поблизу рекреаційних об'єктів
Крамаренко М.О. [10]	Готель, розташований на території курорту, який має умови для тривалого перебування приїжджих з метою лікування, оздоровлення та відпочинку

Складено за джерелами [3-10]

Не дивлячись на деякі розбіжності в трактуванні терміну «курортний готель», всі автори наукових праць вважають, що ці заклади мають знаходитися на території курортної чи рекреаційної місцевості, обслуговувати туристів

протягом тривалого часу, пропонувати послуги профілактичного лікування та дієтичного харчування.

Аналіз спеціальної літератури та загальносвітових тенденцій дозволив виявити, що за місцезнаходженням курортні готелі поділяються таким чином:

– Автономне курортне розміщення (*окремо збудований готель, що забезпечує весь набір необхідних послуг із використанням курортних факторів місцевості*). Великою перевагою таких об'єктів є їх розміщення в природному середовищі та можливість подальшого розвитку. У практиці готельного бізнесу такі курортні готелі отримали назву «resort». Вони характеризуються великою площею земельної ділянки, повним комплексом обслуговування для повноцінного відпочинку, оздоровлювання та розважання, завдяки чому гості можуть не залишати територію готелю протягом всього терміну проживання.

– Розміщення у складі курортного комплексу (*курортний готель у складі комплексу із загальним для всієї групи курортних установ і споруд архітектурно-планувальним рішенням і системою організації лікування, відпочинку, культурно-побутового обслуговування*).

– Розміщення у курортній зоні населеного пункту народногосподарського профілю (*курортний готель в одній із функціональних зон, де розміщені курортні установи та споруди з відповідним алгоритмом забудови*).

– Розміщення у курортному місті або селищі (*курортний готель у населеному пункті, містобудівною забудовою якого є лікувально-оздоровчі установи, споруди та пристрої*).

– Розміщення на міжселенних територіях (*курортний готель на вільній території між агломерацією груп курортних установ і споруд з єдиною системою культурно-побутового, інженерного, транспортного та господарського обслуговування*). Через наявність природних факторів, доступних для рівномірного використання відпочиваючими, курортні готелі на міжселенних територіях – частий та комфортний варіант сучасного розміщення [10].

Отже, коли курортний готель знаходиться у складі курортного містобудівного утворення, можливо кооперування обслуговуючих, культурно-розважальних, лікувальних і оздоровчих функцій в загальноміських установах, є прив'язка до існуючої транспортної інфраструктури та інженерного забезпечення. Наприклад, в усьому світі відомі такі курорти, як Баден (Швейцарія), Ніцца (Франція), Майамі (США), Спа (Бельгія); тому будівництво на таких курортах є свідомо виграшним. Варто звернути увагу і на доцільність прив'язки нових курортних готелів до вже існуючих курортів, враховуючи їх розрахункову потужність. Так, в Одеській області є такі курорти, як Кароліно-Бугаз, Затока, Лузанівка, Чорноморка, Куяльник, Аркадія тощо, які необхідно розвивати, підвищувати їх статус і популярність [10].

На підставі досліджень вчених щодо сутності та визначення поняття «курортний готель» [2-12] розроблено та запропоновано систему факторів, які впливають на формування сегменту готелів курортного призначення (рисунок 1).

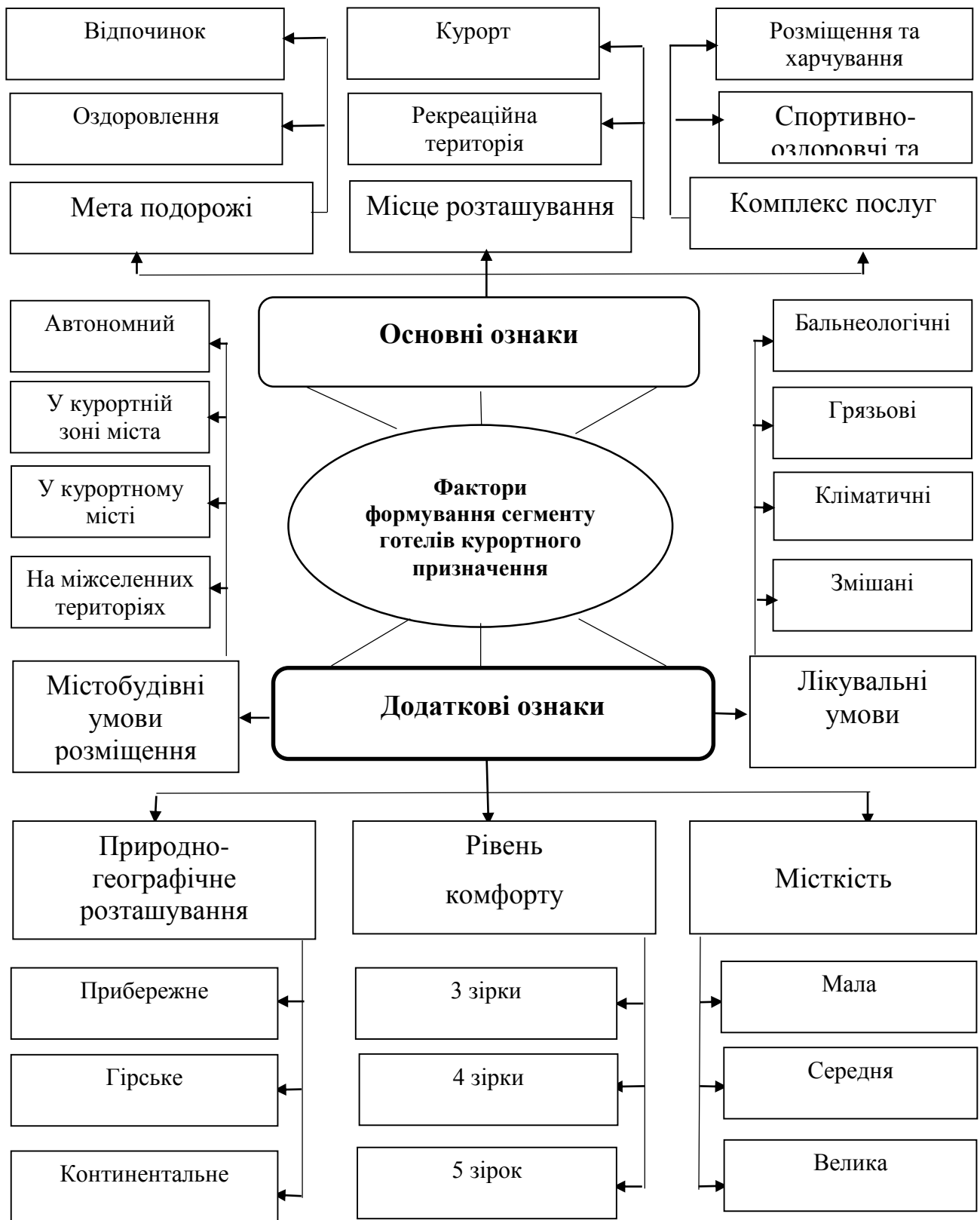

Рисунок 1. Фактори формування сегменту готелів курортного призначення

Таким чином, ми вважаємо, що до основних ознак, які враховуються для визначення факторів формування сегменту готелів курортного призначення, належать: мета подорожі, місце розташування закладу та комплекс надаваних послуг, включно з проживанням, харчуванням (зокрема, дієтичним та дитячим),

а також з організацією різноманітних видів програм, спрямованих на активний відпочинок та заняття спортом, на лікувально-оздоровче обслуговування, на біологічне відновлювання організму, на культурно-розважальні заходи. Додатковими ознаками можуть бути містобудівні умови розміщення, природно-географічне розташування, рівень комфорту та місткість курортних готелів. Додаткові ознаки доповнюють та розширяють відомості про основні ознаки даної класифікації.

Список літератури

1. ДСТУ 4527:2006. Державний стандарт України. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення. Видання офіційне. Розроблено Держтурадміністрацією спільно з ДП НДІ «Система», м. Львів [Чинний від 2006-01-10]. К.: Держспоживстандарт України, 2006. 28 с.
2. Ведмідь Н.І. Методологічні основи типізації суб'єктів санаторно-курортної діяльності. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2012. № 6. С. 72-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknteu_2012_6_9.
3. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Готельний бізнес: теорія та практика. Підручник. 2-е вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2012. 472 с.
4. Круль Г. Я. Основи готельної справи: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2011. 368 с.
5. Байлик С.І., Писаревський І.М. Організація готельного господарства: підручник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 329 с.
6. Організація готельного господарства: навчальний посібник для вузів / О.М. Головка, Н.С. Кампов, С.С. Махлинець, Г.В. Симочко. За редакцією О.М. Головка. 2010. 247 с.
7. Кабушкин Н.И., Бондаренко Г.А. Менеджмент гостиниц и ресторанов: учебное пособие. 2-е изд. Минск: Новое знание, 2001. 216 с.
8. Кусков А. С. Гостиничное дело: учебное пособие. М.: Дашков и Ко, 2009. 328 с.
9. Основи готельно-ресторанної справи: навчальний посібник / Основи готельно-ресторанної справи: навчальний посібник / Н. І. Данько, А. Ю. Парфіненко, П. О. Подлепіна, О. О. Вишнеvsька [за заг. ред. А. Ю. Парфіненка]. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 288 с.
10. Крамаренко М.О. Наукові засади архітектурно-планувальної організації курортних готелів. Дисертація ... кандидата архітектури. К.: 2018. 217 с. <http://mx.ogasa.org.ua/handle/123456789/7303>.
11. Галасюк С. С. Сучасний стан розвитку санаторно-курортної бази України. Глобальні та національні проблеми економіки: наукове фахове видання. 2017. Вип. 15. С. 197-202.
12. Галасюк С.С., Апанасенко Т.Ю. Курортні готелі в структурі засобів розміщення України. Перспективи розвитку національної економіки: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 09-10.12.2016 р. Запоріжжя: Східноукраїнський інститут економіки та управління, 2016.